

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

Aquest número, 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj,
núm. 20, botiga, BARCELONA

PREU DE SUSCRICIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pes-
setas 1'50.—Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

¡VIVA LA SOBERANÍA DEL POBLE!

Lo Sufragi á tots nos crida,
tots som iguals, tots germans...

¡Ab aquestas armas solas
aixafarém los tirans!...

LA REVOLUCIÓ Y 'L SUFRAGI UNIVERSAL.

QUANTS presenciarem aquell moviment grandios y entusiasta de tot un poble que després de volcar un trono de seculars arrels recobrava satisfet la seva soberania y sentava 'ls fonaments de las institucions democráticas, no olvidarem may més la fetxa inmortel del 29 de setembre de 1868.

No registra l'Historia d'Espanya en tot lo sigle XIX un aconeximent més trascendental.

Aquella revolució gloriosa, que triunfà per las bayonetas de Alcolea, quan ja s'havia format en l'esperit de tota la nació com una tempestat purificadora, serà sempre més una llissó pels reys (mentres reys existeixin) y un lluminós exemple que trassarà als pobles oprimits lo camí de la seva redempció.

Las infatuadas institucions que creyentse invulnerables y superiors a la nació cohibian lo progrés de las ideas, despreciavan als partits liberals tractantlos poch menos que a puntades de peu y perseguian ab sanya las aspiracions democráticas, no pogueren resistir l'empenta del huracá popular y desaparequeren com la fullaraca de la tardor pansida y seca que, perduda la savia, cau del arbre que la sostenia.

Bastà que tots los partits ofesos, la unió liberal, los progressistas, los demócratas y 'ls republicans, cansats de rebre agravis y de sufrir insults, sapiguessen desviar los ulls del trono, pera fixarlos en la nació. Aquell dia la Revolució sigué inevitable: aquell dia sigué segur lo triunfo de la Revolució.

Un dels majors timbres de gloria del moviment revolucionari de setembre de 1868 serà son esperit clement y humanitari. No s'ha realitat al mon revolució tan radical y tan humana al mateix temps. Se contentà ab arrancar de las mans dels opressors lo fuet de la tirania obrintlos tot seguit las portas de la frontera perque se 'n anessen, perseguits pel remordiment, si eran capassos de sentirlo. No aixecà patíbuls, sino archs de triunfo. No adornà 'ls carrers ab lo cap dels vensuts, sino ab llors y lemas generosos. No brillà en lloch la teya incendiaria, sino per tot arréu las lluminarias espléndidas qu'expressavan l'alegria del poble. L'entusiasme ab sas expansions desvanesqué y feu impossible tota manifestació de odi y de venjança.

Sigüé per aquest motiu més que una Revolució de passions, una Revolució de ideas.

Quantes llavors, com en terra ben assahonada, 'n brollaren tot de un plegat! Tots los drets democráticos, totas las llibertats publicas, tots los progressos moderns ompliren ab sos lemas civilisadors la bandera de la Revolució. Aquell programa democrátich de *La Discussió*, mirat ab desdeny pels progressistas, calificat de utópich

pels unionistas, sigüé per tots acceptat y proclamat sense restricció.

Per aixó 's digué que 'ls unionistas y 'ls progressistas havian portat a la Revolució la forsa dels fusells y dels canons, y 'ls demócratas la forsa dels principis y de las ideas.

Y aquellas ideas han quedat encarnadas en la vida nacional, sent ja impossible olvidarlas y molt més encare tractar de governar sens ellas.

Alguns dels homes que major influencia exerciren dintre de la Revolució, cometeren un error capital tant més patent, quant més lo temps nos allunya de aquells fets.

Desaparescut lo trono de Isabel II era lògich erigir desde 'l primer moment sobre sas ruinas lo govern del poble pel poble. La forma republicana hauria donat a las institucions revolucionarias una consistencia que no tingueren desde l' instant que 'ls vencedors de Alcolea 's dividiren en monárquichs y republicans. En la lluyta entre uns y altres se debilità l'esperit de la Revolució. L'ensaij de monarquia extranjera havia de fracassar ocasionant una perturbació considerable y un decahiment de forsas molt sensible. Per aixó no pogué rehir tampoch la República de 1873. Tots los partidaris de la monarquia extranjera, la combateren, portats pel despit uns, aconsellats altres pel desdeny, y treballant tots ells ab sa desatentada conducta en favor de la restauració.

Pero ni 'ls majors errors dels homes, ni 'l combat fratricida de las passions pogueren destruir aquellas ideas per la Revolució sembradas, que vejeren florir un moment y desapareixer, quan s'acostava l'hora de la cullita.

Las ideas posaren arrels en lo camp y rebrotan sempre.

La nació espanyola és y serà una nació democrática. Avuy mateix ¿qui la governa?

Un partit de historia reaccionaria, de aficions despóticas, de tendencias opressoras. Si ell podia, no vacilaria un moment en reanudar aquella política dels moderats que monopolisavan lo poder avants de la Revolució de Setembre. Tindria guardia negra y pontons per tot dia; sostindria fiscal de imprenta que oprimís lo pensament; restabliria l'unitat religiosa; restringiria 'l cens electoral; perseguiria las associacions obreras; daria esplay a sos instins retrógrados y sanguinaris.

¿Y donchs perquè no ho fa? Perque la conciencia pública, saturada de las ideas democráticas del any 68 s'alsaria indignada, y 'l pont de Alcolea tornaria a inflamar ab lo foch del combat. En un instant veuriam transformarse en afanyos revolucionaris, aquest amor a la pau, a la tranquil·litat y al progrés pacífich que domina avuy en tots los esperits. Lo poble que sapigué fer una Revolució, sabria ferne un'altra, no resignantse a perdre las conquistas alcansadas en la primera.

Y avuy la experiencia 'ns faria més inteligents que vintidós anys enrera.

De totas las ideas llavors conquistadas y avuy restablertas, a despit de sos mateixos enemichs, cap més important, y en aquests moments més útil, que 'l *sufragi universal*.

Si 'l poble desitja ser digne de la Revolució de Setembre; si 'l poble ansia durla a son terme natural y lògich, en las sévas mans té avuy l'arma més poderosa per lo-grarho.

Lo *sufragi universal*, reconquistat per la virtut de las ideas, imposat a tots los partits per la forsa de la opinió; lo *sufragi universal*, reconegut per la llei y proxim a practicarse, es la palanca més poderosa per desembrassar lo camí de tots los obstacles y arribar felisment al terme desitjat per tots los amants del govern del poble pel poble.

Pero no basta possehir un arma tan perfeccionada; es precis además saberse'n valer. Y no basta saberse'n valer individualment, sino qu' es necessari també organitzar grans masses d' electors que combatin y triunfin.

Los fusells de Alcolea aislats no haurian alcansat la victoria que van obtenir reunits. Cap dels elements que contribuiren a l'acció revolucionaria hauria pogut per si sol fer la Revolució. Sols quan se uniren y 's concentraren, pogueren contar ab l'èxit.

Aixis també en las batallas del *sufragi universal*. Es necessari que cada elector convertit en soldat disciplinat ocupi 'l seu puesto en la companyia del cos de exercit a que 'l cridin sas conviccions: es necessari després que 'ls distints cossos d' exercit cooperin reunits al triunfo general.

Si avuy se feya una concentració de totas las forsas liberals, democráticas y republicanas per anar a las urnas, com va ferse en setembre de 1868 per llansarse al camp o al carrer, los resultats serian tan ràpids y tant o més positius y eficassos ara que llavors.

No durarian ni un dia més aquests traficants polítichs que desdenyen per sistema las aspiracions del poble, y converteixen lo poder en font de medro y de corrupció: no durarian un dia més los hipócritas que practican si 's plau per forsa ideas que no senten, ab l'afany sols de deshonrarlas, per poch que 'l país se mostri escéptich o indiferent; no tornariam a veure may més lo predomini de las camarillas palatinas sobreposantse a las aspiracions nacionals: la democracia trobaria naturalment sa forma práctica de govern y Espanya completaria y coronaria després de vintidós anys de lluytas y de indecisions, la gloriosa Revolució de Setembre.

Ja sabem, donchs, lo que 'ns toca.

Aceptar lo *sufragi*, com avants de setembre de 1868 acceptavam lo fusell; estimar lo *sufragi*, com avants de setembre de 1868 estimavam la pólvora y las balas; practicar lo *sufragi* ab lo mateix entusiasme ab que en setembre de 1868 practicavam la Revolució.

¿Se diu que avuy l'home de la situació liberal cayguda, a qui las circunstancias y la fortuna s'empenyavan en otorgarli un dels primers llochs claudica miserablement, mira ab horror las conseqüencias lògicas del entusiasme popular y reclusa espantat, dirigint sos ulls compassius a certas alturas de las quals se despenja 'l llamp que va ferirlo?... No importa.

No contarem ab ell, si ell no vol contar ab nosaltres; pero no vacilarem un instant en lo camí que 'ns hem trasat.

Los republicans nos bastem y sobrem per emprendre la campanya units y resoltos en nostra empresa vindicadora. La campanya que hauria sigut sols democrática, serà francament republicana, y arribarem tots junts fins allà ahont ha de arribar la memorable Revolució iniciada en setembre de 1868 y no terminada encare.

Republicans de tots los malissos, de tots los colors, de totas las escolas: posem una treva a las diferencias que 'ns separan, que totas son petites, davant del gran objectiu que tenim a la vista, y llansamnos a la batalla!

RECORTS DE LA REVOLUCIÓ.

LA OPINIÓ REPUBLICANA.

Los primers moments que succehien al triunfo de la causa revolucionaria ho sigueren de inmens, de poderós entusiasme. Semblava que 'l poble 's treya un gran pés de sobre y respirava a plens pulmóns.

La Junta revolucionaria, de la qual formavan part eminents patricis liberals y demócratas,

era l'autoritat única per tothom reconeguda. Era 'l poder suprém, y sos decrets improvisats que veyan la llum en lo *Butlletí oficial revolucionari*, després de haverse llegit desde 'l balcó de la Casa Popular, se veyan acullits ab general aplauso. Veritat es que responian perfectament a las aspiracions publicas.

En virtut dels mateixos se proclamava entre otras cosas, la soberania de la nació, l'abolició de las quintas, la dels consums, la del cos de Mossos d'Esquadra y l'enderrocament de la Ciutadella.

L'abolició del cos de Mossos d'Esquadra, que tant tristament s'havien distingit durant lo llarch domini de las situacions reaccionarias, convertintse en gossos de presa dels capitans generals y en executors cegos de las sévas ordres més despóticas, donà lloch a una manifestació imponent. Per tots los cafés y sitis de reunió, aixis com en mitj dels carrers més centríchs y de las plassas més concorregudas s'establiren tauletas ab recado d'escriure, davant de las quals se detenia tothom pera posar sa firma a l'instancia dirigida a la Junta revolucionaria demanant la desaparició de una forsa que durant tant temps havia desconegut la seva missió. En pocas horas se reuniren milers y milers de firmas.

Tothom recordava ab horror los tristos fets ocorreguts feya poch més de un any a la Rambla del mitj, davant per davant del Passatge de Colón. Lo passeig estava concorregut com cada nit per gent pacífica, entre la qual alguns individus donavan crits de «Visca en Prim!» Bastà aixó perque sens la menor intimidació ni 'l més petit avís, lo comandant de mossos d'Esquadra que manava un piquet arribat a las parets del Quartel de la Guardia-civil, donés la vèu de foch, ressonant instantáneament una descarga.

La Rambla quedà neta en un instant. Sols davant de las arcades del Passatge de Colón un pobre jove jeya estallat sobre un bassal de sanch. L'infelís estava pròxim a casarse y la mort lo sorprengué quan en companyia de la seva núvia s' dirigia a fer una visita a un parent per convidarlo a la boda.

Pera més irrisió resultà que aquella pobra víctima dels procediments inhumans dels mossos d'Esquadra era un amic íntim del comandant mateix que havia donat la vèu de foch, qui en quant tingué coneixement del fet, s'escabellava plé de desesperació.

Tant cert es qu' en semblants actes de represió sempre pagan los justos pels pecadors.

En las sessions de la Junta revolucionaria de Barcelona s'hi dibuixaren ja desde un principi las duas tendencias, que durant tot lo periodo de la Revolució s'havien de combatre tan encarnissadament. La Revolució no podia tenir unitat, desde 'l moment que 's deixava sense resoldre la qüestió de forma de govern.

Aquí com per tot arréu, hi havia individus de la Junta decididament republicans y n'hi havia de monárquichs. S'hi contava además un element neutre, lo dels homes que rebían las inspiracions de Rivero y Martos, que ja llavors estavan pròxims a abandonar los ideals republicans pera recullir los profits de una possessió immediata del poder.

Veritat es que disfressavan la seva projectada abdicació, parlant de transaccions honorosas y patrióticas; pero la gran massa democrática, comprenent ab molt bon sentit

lo que alló significava, 'ls deixà fer tot sols aquell salt mortal. La major part dels que aquí a Barcelona 'l donaren, mostràrense arrepenchits poch temps després, reingressant en las filas del partit republicà de las quals no havian ja d'eixirne may més.

Las diferencias qu' en la Junta s'dibuixavan desde un principi no eran per aixó tan fondas que dificultessen sos acorts. Encare durava l'entusiasme y 'l calor del triunfo y las resolucions de la Junta revolucionaria se preñian casi totas per unanimitat.

En lo públich succehia lo mateix. Sols quan comensaren a venir alguns dels emigrats de Fransa y deixaren oír se vèu al públich anaren marcantse las opinions. Vingueren primer lo general Pierrad, notable per son valor may desmentit y per sa figura noble y arrogant, a la que donava gran real sa sedosa barba blanca com la neu, y 'l famós Marqués de Albaida, honra del partit republicà per sa may desmentida conseqüencia y orador inimitable pels xistes y bonas sortidas ab que sabia matisar los seus discursos.

La presència del Marqués de Albaida, que abogà en un de sos discursos més típics a favor de la federació republicana, coincidí ab l'arribada del general Prim, qui desde Cádiz anava recorrent, a bordo de una fragata de guerra, los principals ports de la Costa de Llevant.

Encare m sembla que 'l veig. Era d'estatura baixa, begut de gallas, barba poch poblada y mirada viva y atrevida; tenia uns ulls de aquells que fan desdir als altres quan miran fixos. En son rostre biliós s'hi llegian las fatigas de aquells dias agitats, si bé que la seva ànima acerada era capàs de resistirlas totas. Vestia l'uniforme blau turquí de oficial de marina y en sa gorra s'hi ostentava la corona real, distintiu propi de aquell cos.

Quan a la Plassa de Sant Jaume s'obria pas a través de l'atapahida multitut, tothom li deya: «¡Treguis la corona!» «¡Afora la corona!» Pero 'l general seguia son camí impertèrrit. Dirigí desde la balconada gran sa vèu ben timbrada al públich, no sent en rigor un discurs lo que pronuncià sino més bé una allocució breu, concisa, resso-

¡Y ja que son tants los que voldrian tacar la gloriosa bandera de la Revolució de Setembre de 1868, recullimla nosaltres, conservemla pura y sens macula y Espanya en massa 'ns seguirá á las urnas!

P. K.

D.ª REVOLUCIÓ DE SETEMBRE.

Próxim lo día solemne en que la nostra nació celebra la santa festa de donya Revolució, desitjant felicitarla d'una manera formal, vaig mirar si algú sabria lo seu domicili actual.

—¿A quí millor preguntarho (vaig dirme maquinalment) que als que van acompanyarla lo día del naixement? Molts ja son morts; mes encara n'hi ha de vius aquí y allà, y de fixo l' un ó l' altre sabrá indicarme ahont s' está.

Busco primé 'l senyor Martos, y l' home 'm diu mitj ofés: —D' aquesta... bona senyora, no 'n sé ni 'n vull saber res. Jo tenia 'ls meus projectes, ella me 'ls va embolicar y desde llavors ni menos l' he tornada á saludar.

Comprenent que don Cristino parla mogut pel despit, crido á en Romero Robledo que sol ser més aixerit: —¿No sabria 'l domicili de donya Revolució?

—¡Hombre!—m contesta:—¿vol creure que no se quí vol dir?—¿No?

—¡si vosté segons informes, la va veure batejar! —Potser sí, pero 'l qu' es ara, fill, no me 'n puch recordar. Aquest nom... 'm balla... 'm balla... potser l' hauré conegut, pero vaja, li confesso...

res... se m' ha desvanescut. —Vaja á n' en Montero Ríos y 'm trobo ab que 'l bon minyó tampoch no té cap noticia de donya Revolució.

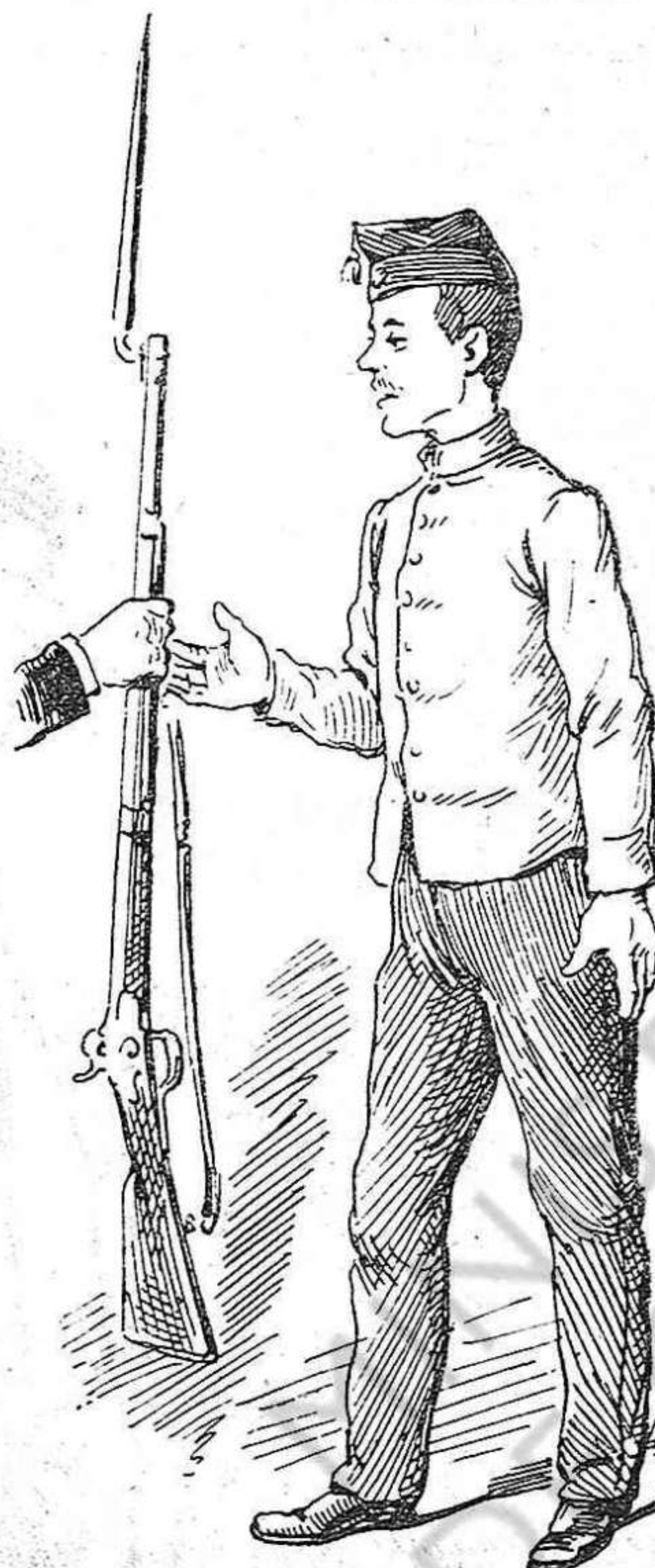
—Hi he enraonat varias vegadas (me respón mitj vacilant) pero ara... ¡psé!... no la he vista desde fa ja quí sab quant.

Giro qua y corro á veure al angelical Moret, que 'm reb al peu de la porta y ab un posat bastant fret. —No puch servirlo:—m contesta—com estich sempre ocupat en fer l' amor als inglesos ó en combiná algún tractat, hi suprimint las visitas á donya Revolució y ni crech que guardi nota de la seva direcció.

—¡Mirém per un altra bandal penso jo. Y tot dessegnit busco á n' en Lopez Dominguez, demócrata empedernit. —General ¿que sab la casa

L' ESPANYOL D' AHIR.

DEBERS SENSE DRETS.

—Aquí tens l' arma pera defensar la patria.
—¿Y el vot?
—No 'n tens ni 'n pots tenir.

de donya Revolució?

—Veurá: de fixo, de fixo... casi li diré que nó.

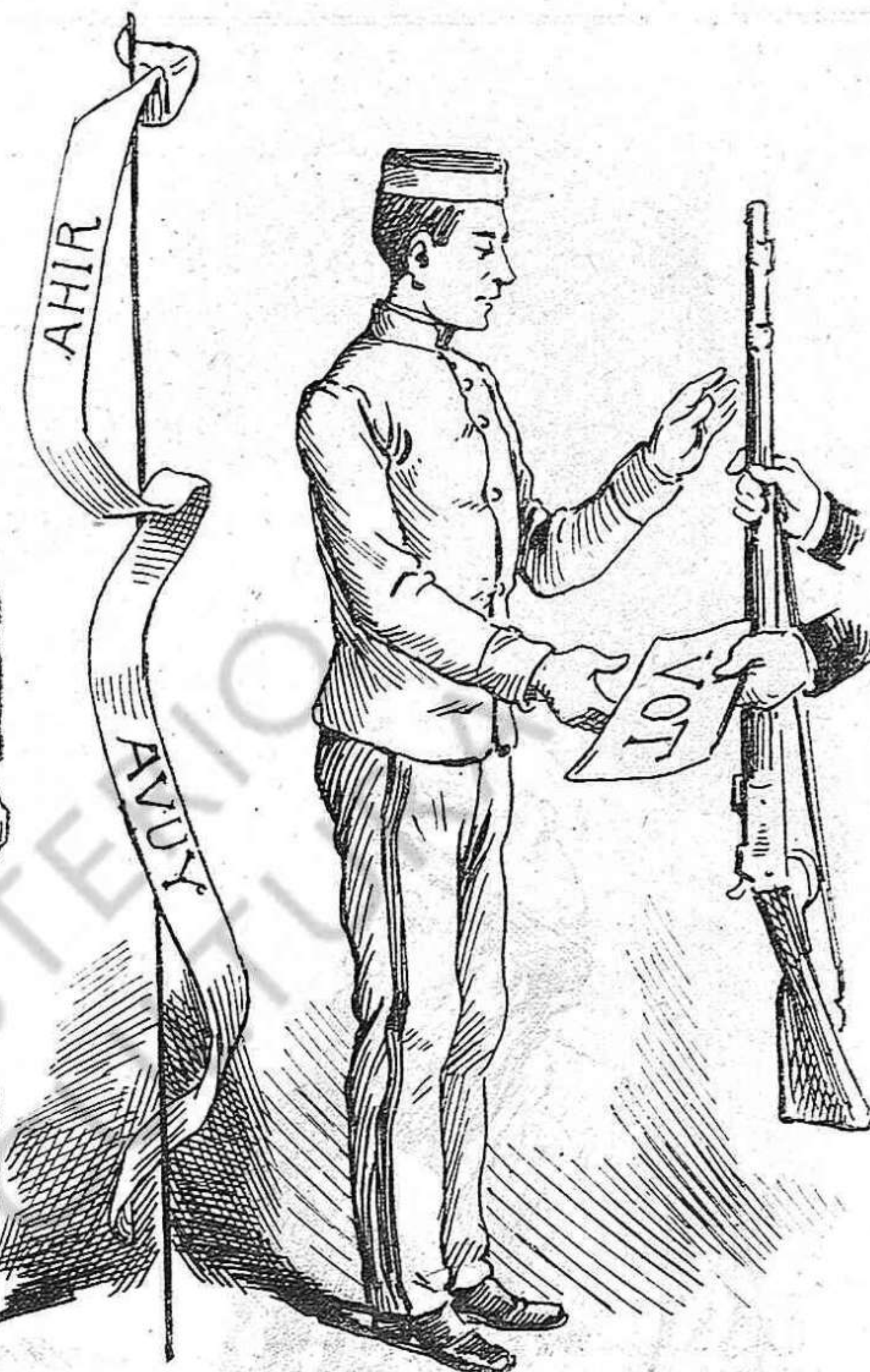
Molts cops he pensat buscarla, per sapiguer qué s' ha fet; pero han succehit cosetas y sempre me n' hi distret.

—¡Ay!—exclamo—¡si en Sagasta no está més ben informat, lo qu' es per aquesta volta ja puch dir que hi fet salat!

Vaja á veure 'l senyor Práxedes,

L' ESPANYOL D' AVUY.

DRETS Y DEBERS.

—Aquí tens l' arma pera servir la patria... Després tindrás vot, pera disposar dels seus destins.

y li explico la qüestió:

—Necessito 'l domicili de donya Revolució.

—¡Caramba!—m respón, gratantse la barba, ab posat de met:—¿creurá que tinch la targeta y no sé qué me n' he fet?

—Potser, donchs, si la buscava...

—Potser sí; pero, veurá...

¿vol que li digui 'l que sento?

Avuy no estich per buscá.

Desalentat, sense foras,

nant. Tingué aplausos; pero si s' hagués arrancat la corona de la gorra hauria alcançat una ovació delirant.

S' havian tret aquí las coronas de tot arréu, de la bandera nacional que flotava en los edificis públichs, de las armas reals que figuravan en distints sitis, fins dels escuts dels estanchs. Sols lo general Prim, lligat per sos compromisos monárquichs, seguí ostentantla obstinadament. ¡Quí havia de dir que aquella petita corona brodada de canya-fillo d' or sobre una gorra de marino seria l' escull en que havia d' estrellarse la nau de la Revolució!...

**

Los sentiments republicans del poble de Barcelona anavan manifestantse cada día més vius y poderosos. Posavense en evidencia en los numerosos clubs que funcionavan tots los días, donant lloch á una forta ebullició de opinions y entusiasme. Ressaltaren en la primera manifestació pública que se celebrá á la Plassa de Catalunya, la qual s' omplí de gom á gom, guardantse l' ordre més perfecte. Y finalment se concretaren de una manera que no donava lloch á dubtes en las eleccions de diputats pera las Constituyents.

¡Com envejém avuy, en aquest temps d' abandono, de debilitat y de decahiment aquell esclat poderós! La lluita sigui general en tots los districtes. Dos idees, la República y la Monarquia, se veyan las caras. Res de miserables qüestions personals, ni de bisantinas diferencias. Al un costat los monárquichs, los republicans al altre. Las urnas parlaren y Barcelona 's conquistá l' honorós titol de la primera ciutat republicana d' Espanya.

Quan á la nit, en lo club del carrer de la Canuda, anavan rebentse 'ls resultats del escrutini dels colegis, ab un contingent enorme de vots republicans, tot lo local trontollava als entusiasmas aplausos de la concurrencia.

Aquest sentiment republicá no decaigué un sol instant. Recordo un fet curiós que pinta al viu l' estat de la opinió barcelonina en aquella época. Se havian reunit ja las Constituyents, en las quals hi predominava la opinió mo-

nárquica, y tot era parlar de candidats al trono. Se citavan los noms d' Espartero, del rey de Portugal, del duch de Génova.

Una colla de tranquils, amichs de la broma, anunciaren un diumenge que un dels candidats al trono d' Espanya estaria visible, á dos quartos la entrada, en lo teatro de Talla, situat al extrém de la Rambla de Canaletas, en lo lloch que avuy ocupa 'l Gran café Continental.

Lo candidat al trono en qüestió era un dels molts bobos que corren pels carrers de tota gran ciutat. Los autors de la broma l' havian assegut sobre un trono de guardarropia, l' havian empolaynat ab un vestit de teatro y havian cubert son cap ab una corona de cartró daurat. Allá s' estava l' home, tot serio, rebent la visita de tan gran generació, que á la porta del teatro, de dos quartos en dos quartos se feren á la ratlla de cent duros.

Com tothom eixia del local fent grans riallas, lo bon humor dels que sortian excitava l' interés dels que volian entrar. La broma durá tot lo día y no 's trobá un sol monárquich que protestés de aquella irreverencia.

**

Lo partit republicá comensá á debilitarse ab sas divisions.

Prompte 's marcaren dos tendencias oposadas: la dels intransigents, y la dels transigents; la dels partidaris de la política del «tot ó res», y la dels que acceptant la realitat tal com era, pretenian treballar per modificarla valentse ab preferencia dels recursos legals: de la propaganda y dels comicis.

Un any just feya de la revolució de setembre y 'l govern provisional, que veyá ab mals ulls la gran preponderancia que havia alcançat lo partit republicá en distintas regions d' Espanya y principalment en Catalunya, comensá á burxarlo, y ab l' excusa del jurament de la nova constitució, s' empenyá en desarmar als batallons de la milicia republicana. Aixó doná lloch á grans trastorns y á un alsament general, que durá pochos días.

Manava las foras sublevadas de la provincia de Barcelona, lo periodista y diputat Joarizti, un escriptor de fibra; pero desgraciadament molt malaltís é incapás per consegüent de arrostrar las fatigas de una campanya prolongada.

Gran error siguié 'l de incorrer un partit popular y de idees principalment en aquellas aficions guerrilleras, propias sols del partit carlista, l' únich á Espanya que sab encendre guerras civils y sostenirlas mesos y anys, á despit de tot y contra tot. Aixó doná lloch á que molts que no eran nascuts per las armas haguessen de fer lo valent per no perdre la preponderancia que havian alcançat dintre del partit; mentres qu' en cambi alguns que sols per las armas servían eran enviats al parlament en calitat de diputats. Així s' invertian los papers.

Recordo un fet molt xocant y ab el possaré fi á las presents ratllas.

Era diputat á Corts per un districte de Valencia, ¡Enguerino, un dels jefes republicans que més s' havia distingit en la insurrecció de aquella capital, y seya regularment al costat del eminent orador parlamentari D. Estanislao Figueras. Un día que 'l govern anava á ser derrotat, lo ministre de la Gobernació, qu' era llavors en Sagasta, pará 'l cop, pujant á la tribuna y llegint lo decret de la dissolució de las Corts.

Figueras, que havia pres una part activa en la brega parlamentaria, y que 's prometia una victoria segura, deixantse portar pel seu temperament fogós, digué entre dents, al observar la maniobra del ministre:

—¡Quína infamia!... Si ara tingués un revólver li clavaría un tiro.

Y l' Enguerino, ab tota la calma, y alsantse la punta de la hermillia li digué:

—¿Qué 'l vol, D. Estanislao?

P. DEL O.

LO SUFRAGI UNIVERSAL. (Dibuix de J. Lluís Pellicer.)

—¡No feu escarafalls, jove! ¿Que us penséu qu' hem patit poch per conseguir lo sufragi?

—Bè, home; lo que ja 's tè, no 's desitja. Lo sufragi no es més que una escala. ¡Lo que ara convé, es veure si ab aquesta escala arribém al cap de munt!...

LO FILL DE LA REVOLUCIÓ DE SETEMBRE. (Dibuix de Apeles Mestres.)

¡Ja era hora de que surtís d' aquestas urnas lo *gegant* Sufragi, ja que tantas vegadas n' han surtit las *trampas*!

dich tot parlant entre mi:
—¡Revolució infortunada,
ja ho veus quin mon més rubí!
Tan bonica, tan graciosa,
tan notable pels teus fets...
y avuy ja ningú 's recorda
ahont vius, ahont moras, ahont ets...!
Un ciutadà que m' escolta.
—A la Revolució buscas?
—Desitjas sapigué ahont viu?
—¡Oh, sí! ¿Ho sabs tú per ventura?
—Digam'ho al moment, si vols!
—Viu dintre 'l pit, dintre 'l ànima
de tots los bons espanyols.
—¡Es veritat!—dich, abressantlo:—
—Te un palau en cada pit!
La veu de la tèva boca,
es la veu del bon sentit...
—¡Qué inútil y equivocada
fou ma peregrinació!
—¡Illús de mi!... ¡Ves si es fácil
trobar la Revolució!

C. GUMÀ.

LO JOCH DE LA POLÍTICA.

INS avuy, la política espanyola no
ha sigut res més que un joch de
cartas, ab totes las trampas y su-
percherias de reglament.

Hi havia 'ls mateixos quatre colls:
oros, copas, espasas, y bastos; y lo
de dalt passava a baix y lo de baix
passa a dalt, cambiantse 'l trunfo
segons la sort ó la trassa dels juga-
dors.

Basta donar una ullada a la historia dels últims anys
pera convènces de la semblansa que 'l joch de la política
espanyola tenia ab lo joch de cartas.

Vinguin ab mí, que farém una excursióneta.

Som a últims del any 74.

Lo país està desorganitzat completament. Lo garrofer de
Sagunto ha produït fruit y es necessari que aquest fruit no
s' perdi.

Ningú s' entén: las cartas están escampadas y 'ls juga-
dors cridan com uns desesperats, promovent un escàndol
espantós.

Tothom dona vivas a lo que més li agrada.

—¡Viva don Carlos!—diu la gent del nord.

—¡Viva 'l cantó!—cridan a Cartagena.

—¡Viva la independència!—responen los fills de Cuba.

—¡Viva la república!—contestan los gubernamentals de
Madrid.

—¡Viva la restauració!—exclama un fulano en los camps
valencians.

—¡Qui es capàs de resoldre aquest conflicte? ¿com se res-
tableix l' ordre de la jugada en mitj d' aquest desgavell?

Uns quants jugadors se confabulan, apilan las cartas del
modo que poden, preparan la taula, remenan, escapsan, lo
director del tinglado gira... y diu ab veu solemne:

—¡Oros son trunfos!

A aquest crit màgic, tothom s' apressura a ocupar lo seu
puesto en la taula del joch.

Las diferencias desapareixen, los núvols se fonen, los es-
candalosos callan, la pau y l' armonia reynan per tot.

Ja al nord no s' crida: ¡Viva don Carlos!

Los del cantó s' han tornat muts.

A Cuba ningú s' atrevia a xistar.

Lo govern republicà de Madrid arríu velas ab nna tran-
quil·litat homérica...

—¡Oros son trunfos!

Lo país sembla una bassa d' oli y la jugada s' deslissa apa-
cible, serena, com una tarde de maig.

Qui no té res que fer, lo gat pentina. Qui neda en la abun-
dancia y s' veu amo d' un galliner plé de gallinas que totes
li lloponen, procura divertir-se y treure partit de la situació.

Aixó es lo que van fer los jugadors de la política espa-
nyola, després d' haver convertit los oros en trunfos.

—¿En qué 'ns entretindrem?—van dirse.

—Seguim jugant y cambiém lo coll.—

Y sens més ni més, tornan a remenar las cartas y cridan:

—¡Copas son trunfos!

Lo país—lo país que juga en aquest joch—se llensa ab
desenfreno sobre las copas.

Espanya es un temple de Venus y un santuari de Baco.

La existencia, una orgia continua.

Tiberis aquí, tiberis allà, grans banquetes, festas cam-
pestres, reunions d' alto bordo, aventuras agradables de tots
géneros...

Lo xampany corra a mars, las grans cuynas tenen día y
nit encesos los fornells. Sardanapal y Lluís XV ressucitan...

—No,—diuen los extranjer que 'ns contemplan:—aixó
no es Espanya; aixó son uns Camps Eliseos, un paradís te-
rrenal...

Y 'ls jugadors polítics, rojos, tremolant d' alegría y apu-
rant ampollas y més ampollas de xampany, contestan ab
veu indefinible:

—¡Copas, copas son trunfos!

Ha passat molt temps y han succehit moltes cosas.

Lo sol s' ha post per la banda del Pardo; las cartas polí-
ticas han caygut en mans de jugadors intrusos que las re-
menan y capiran a la mida del seu gust.

—Aixó no pot anar,—diuen mirantse misteriosament los
homes dels oros y las copas:—aquests punts s' han apode-
rat de la taula, y si no apelém a una extratajema hábil, fem
cara de dejunar hasta que a n' ells los acomodi.

—¿Qué podriam fer? ¿qui 'ns treurá del apuro?

—¿Qui?—replica una veu llorona y molt coneguda:—jo, jo
m' encarrego de tornarvos las cartas.

—¡Bravo!—crida la faramalla:—¡aquest es l' home que
'ns convé! ¡espasas son trunfos!

Y no s' equivocan. A favor d' un cop sábiament donat,
las cartas s' embolican y surt de trunfo un altre coll: es-
pasas.

Las espasas s' apoderan del tinglado. Tot lo qu' ellas so-
licitan es alcansat immediatament. Honors, empleos, in-
fluencias... tot se 'ls hi concedeix.

Torna a armarse 'l joch ab més entusiasme que may, y
'ls jugadors serios diuen:

—Las espasas son lo trunfo més sólit.

—Si—responen los jugadors barbiáns:—per tallar... lo
bacallá, no hi ha res com las espasas.

Y l' eco va repetint ab accent conservador:

—¡Espasas son trunfos!

Caminém una mica més.

¿Qué son aquestas garrotadas que s' donan en aquell pas-
seig?

¿Qué significa aquest soroll que se sent per la part d' An-
dalusia?

¿Qué volen dir aquestes atropellos que s' veuen per tot
arreu?

Res: que las cartas políticas han donat un' altra girada y
que ara 'l trunfo es bastos.

Lo basto—ó bastó; posin l' accent allí ahont vulgan—lo
basto s' ha erigit en amo de la situació y no s' mou ningú
sense 'l seu consentiment.

¿Durará gayre temps aquesta jugada?

Lo país ho dirá. Lo joch de la política acaba deser trans-
format radicalment. Desde avuy endavant, las cartas espa-
nyolas, a més de las copas, oros, espasas y bastos, tenen
un coll més, un coll nou, inventat pèl Sufragi universal:
les vots.

¿Vol Espanya veures libre per sempre més d' aquesta
colla de jugadors famélics que la devoran anys há?

Que agafi las cartas y digui:

—¡Vots son trunfos!

La victoria será del que 'n tingui més y jugui ab més
atenció.

Si la Espanya democrática juga bè, las seus enemichs
están perduts.

¿La farán sabatera!

FANTÁSTICH.

RESSURRECCIÓ.

Tenia molts pocs anys, just caminava,
de nostre pobre Espanya l' encant era;
aixerida, bonica y encisera
a tothom qui la veyia enamorava.

Un soldat mal-carat la contemplava
y envejantla, ab instíns dignes de fera,
va darii tal revés de part darrera
que als pocs días, pobreta, ja espirava.

Avuy que la nació com antes forta
té 'l dolor de sa perduda en la memoria,
si del sepulcre sant l' hi obran la porta
venint a continuar l' antiga historia,
ha de provar als que la creuen morta
que pot de l' urna exir radiant de gloria.

JOSEPH ALADERN.

TOCH DE BON TEMPS.

A Revolució de Setembre sembrá las
ideas.

Las discordias dels liberals mal-
meteren la cullita.

Lo sufragi universal es la rahó
més propicia pera ferlas renaixer y
rebotar.

No ho olvidi 'l poble espanyol, y
fassa de manera que lo que un día la imprevisió va ma-
lograrho, ho recobri prompte l' experiencia.

Obrers: ¿vos recordéu del vostre estat avants de la
Revolució de Setembre?

Vexats pèl capital, la política reaccionaria arrancava
de vostras mans tots los medis de defensa. Lo dret de
associació no existia. Si voliau associarvos havian de
ferho secretament. Y ja sabiau lo que 'us hi anava. Una
denuncia miserable vos obría las portas de la presó.

Algúns eran deportats a terras llunyas sols pèl delicté
de sortir a la defensa del treball.

¿Vos ne recordéu obrers?

Y encare hi haurá qui diga que las classes obreras no
deuen res a la política liberal, ni tenen res que agraír
a la Revolució de Setembre!

Los que aixís vos parlan, ó no saben lo que s' diuen
ó son miserables assalariats de la reacció.

Negar los beneficis que de las ideas liberals y demo-
cráticas han reportat las classes obreras, es lo mateix que
negar la evidencia, es igual que negar la llum del sol
al mitj del día.

¿Se volen exemples de la tiranía gubernamental con-
tra las classes obreras, en las épocas reaccionarias?

Clavé, l' immortal cantor de Catalunya, que tant con-
tribuí ab sos corsos a la instrucció y a la moralitat de las
classes obreras, hagué de lluytar no poch ab las preven-
cions y rezelas de las autoritats borbónicas.

Al principi de la institució coral, quan se reunia en
los Jardins de la Ninfa, vejé un día prohibits sos balls
corejats, qu' eran l' encant del treballador.

Clavé conservava l' ofici de l' autoritat, en lo qual la
institució coral era calificada de escuela de vagancia,

dihentli ademés que l' únich deber del obrer era tra-
ballar.

¿S' ha vist may tirania més ofensiva?

Un' altre exemple.

Poch avants de la Revolució de Setembre tractava de
constituirse una institució tan legitima com una Asso-
ciació cooperativa de producció.

Los obrers que havian de formarla, desitjosos de ferho
ab tots los requisits, tractavan de otorgar una escrip-
tura pública de constitució de la Societat.

Donchs en vá recorregueren tot Barcelona: no troba-
ren un sol notari que s' atrevis a autorisar dita escrip-
tura. Los més deyan que no hi havia termes legals pera
ferho; pero en realitat lo que temian tots eran las conse-
quencias de aquella reacció desatentada, que se cebava
principalment sobre las classes obreras.

Avuy, en cambi, observis un fenómeno.

Lo Mónstruo de l' edat present, D. Antón Cánovas,
fará uns dos anys, quan no creya encare que 'l sufragi
universal arribés a ser lley del país, se 'n burlava des-
caradament y deya que 'l vot li serviria al obrer per
véndressel per dos pessetas.

S' ha establert lo sufragi: avuy tan val lo vot del obrer
com lo del hisendat, que tots son igualment homes é-
igualment espanyols davant de la lley, y ha bastat aixó
perque aquell mateix Mónstruo de la edat present, des-
arrugant las cellas y fent una ganyota per atalagar al
traballador digués:

—Jo veuré ab molt gust que vingan a las Còrts dipu-
tats socialistas.

Fins lo Mónstruo s' amoixa y transigeix.

¿Tenen ó no tenen virtut, tenen ó no tenen influencia
las institucions democráticas?

Un dels motius que precipitaren la Revolució de Se-
tembre sigué l' existencia de certas corrupcions, que do-
naren lloch al crit de «¡Viva Espanya ab honra!»

En lo manifest dels revolucionaris, redactat per la
ploma vibrant de López de Ayala, s' hi llegia un parrafo
sobre aquest particular, e n lo qual se deya que 'ls autors
de la Revolució desitjavan poder parlar de certas cosas
davant de sas mullers y de sas fillas, sense tenir que
avergonyirse.

De manera que baix aquest punt de vista, la Revolució
de Setembre sigué una gran bugada.

Avuy la corrupció s' manifesta en un' altra forma.

Avuy té per base 'l caciquisme, residuo asquerós del
sufragi restringit que ha vingut regint per espay de
quinze anys. En tots los pobles hi ha caciques; n' hi ha
en totes las provincias. ¿Y qui son aquests caciques re-
gularment? Elements despresos dels partits polítics de
ofici, que a truco de mangonejarho tot, transigeixen ab
lo govern que mana y 'l serveixen sempre que 'l govern
s' avinga a protegirlos en todas sas infamias.

Es necessari, donchs, que l' esperit públich se reanimi
y se sacudeixi aquesta plaga.

Los parásits se ceban sols en los cossos bruts, débils
y malaltissos. Los caciques han viscut fins ara a favor
del decahiment y de la indiferencia de la opinió. Realsis
aqueixa opinió y desapareixerá 'l caciquisme.

Lo sufragi universal ha de fer l' efecte de una segona
bugada.

¡Limpieza es lo que necessita avants que tot la poli-
tica espanyola! Y si tots a una 'ns hi posém, en poca es-
tona farém molta feyna.

Es tant fácil fer dissapte!

Y quan tinguém la casa neta, quan l' opinió verdadera
del país siga la que governi y mani, ¡ha de ser tan fácil
anar a buscar a aquella senyora dels nostres pensaments
y dirli:

—Aquesta es la seva casa: instális'hi ab tota comodi-
tat y no se 'n moga may més!

ENYOR Sagasta, haig de cantarli las
quaranta.

Ni dit en francés pot tolerarse lo
que ha explicat a París a un redac-
tor del *Matin* apropósit de l' últi-
ma crisis, y de las sevas intencions
respecte al partit conservador.

Alló de que no 'l combatrá a
fóch y a sanch, com prometia fer-
es una abdicació incomprensible.

¿Es a dir que vosté es de aquells qu' encenen l' en-
tussiasme y quan lo foc comensa a pendre, hi tiran una
galleda d' aygua?

Donchs descuidis una mica, y li cremarán la galleda
y tot.

* *

Aquí hi ha dos polítiques.
La de mirar al país y la de girarli l' esquena.
Vosté, Sr. Sagasta, se proposa seguir las dos polítiques
a la vegada y això es materialment impossible.
Ab lo país ó contra 'l país.
Y cregui que aquest, en la próxima lluyta electoral,
farà lo mateix: «ab vosté ó contra vosté.»

Los conservadors ja no volen suprimir cap audiència
de lo criminal. Naturalment, com que 'l districte que 's
vejés despossehit de aquest element votaria en contra d'
ells; ara diuen que las conservaran tolas.
Y no obstant quan governava en Sagasta, li feyan la
guerra porque no 'n suprimia un gran número.
Y arribavan al extrem de excomunicar al Visconde de
Campo Grande porque defensava la del districte per ell
representat.

Ja diu bé 'l ditxo:—Los melóns á tatx.
Y 'ls conservadors, per coneixe'ls bé, al govern.
Llavors es quan desfán ab la qua lo que han fet ab las
mans.
Volén passar plassa de serios y ben mirats, resultant
la més risible comparsa de carnestollos.

Preparem-nos:
Lo ministre de Gracia y Justicia anuncia en son dis-
curs d' obertura dels Tribunals la reforma del Códich
penal.
Y es necessaria aqueixa reforma, porque 'l que avuy
dia está vigent deixa desamparada á la Monarquia y á la
Religió, y la premsa gosa de una llibertat excesiva.
Es necessari pegar... y pegar fort.
Ay si 'l país no s'aprofita del sufragi universal per
evitar las desgracias que l' amenassan!...

¡Vaja! Ja se sab perquè 'ls paquets dels nostres co-
rresponsals de la linea de Tarragona van arribar ab re-
trás al seu destino.
Avants d' anar allí ahont anavan dirigits, varen donar
una passejada... fins á Bilbao! com si diguessen, fins al
altre extrem d' Espanya.
Aquí sí que 's pot repetir alló de que si no fes plorar,
faria riure.
De totes maneres, consti que 'l retrás no es culpa nos-
tra y que semblants anomalies no més se veuen en
aquest país.

¡Quina llástima fan las cosas d' Espanya!
Nos escriuen de Manila donantnos compte de la tro-
pella comesa pels kanakas contra nostres soldats. 32 in-
dividuos y classes y un tinent d' infanteria, van ser as-
sassinats ab alevosia, mentres feyan llenya tenint los fú-
sells en pabellóns.
Poch després sortí 'l transport de guerra Manila per
castigas als autors d' aqueixa infamia y varà en una roca.
¡Pobre Espanya! ¡Sempre á tomballóns!...

Las Carolinas, desde alló de Alemania 'ns costan ja més
de cent homes, tots ells assassinats ab alevosia.
Nos diuen que pululan per aquellas islas alguns ex-
trangers, que no serán extranyos als atreviments dels in-
dios y alguns caps pelats, qu' ells sabrán perquè, pero
son los únichs fins ara que s' escapan del odi dels sal-
vatjes.
Y en tant lo govern de la metròpali está la mar de dias
sense noticias.
Setanta cinch ne fa desde que ocorregueren aqueixos
fets, y no sab més que lo que va comunicarli 'l telégrafo
en los primers moments.
Me sembla que quan no se sab de governar, lo millor
que pot fer un ministre, y qui diu un diu tots, es tornar-
se'n á casa.

Desde qu' en Sagasta va dir á París qu' en Cánovas
era un gran home, los conservadors van dihent per tot
arreu qu' en Sagasta es un home dels que no corren.
Quan tothom se figurava que s' anavan á agarbonar,
ara resulta que s' entenen fentse pesigollas á las plan-
tas dels peus.
¡Quin fastich!

¡VICTORIA! ¡VICTORIA!

Torném la espasa á la vayna,
licenciém lo somatén
y empreném tranquilament
la nostra eterna bacayna.
Los tarumbas de Melilla
han donat satisfacció
al espanyol pabelló,
que altra volta, impávit, brilla.
Gracias al inmens talent
del senyor duch de Tetuán,
hem lograt en un instant
fèls hi la pòr de valent.
L' emperador del Marroch
s' ha acoquinat com un mico,
sense atrevirse á obri 'l pico
ni á replicar molt ni poch.
—¡May més!—ha dit lo sultán:—
¡may més buscarem bronquinas!
Las raffenayas serracinas
desde avuy s' acabarán.—

Y ab notoria bona sombra,
ha enviat ab una tartana
deu ó dotze morts de gana,
armats ab mànechs d' escombra.
Ells son de la nostra ensenya
los atlétichs defensors;
ells calmarán los ardors
de la canalla raffenya.
¡Gloria al ministre, al gran home
que ab son portentós talent
ha aplastat tan guapament
als sectaris de Mahoma!

Tocant á las Carolinas
també 'ns servirà aquest motllo
per posar lo peu á rotllo
á las tribus asesinas.
Un grapat de fills d' Espanya
varen ser sacrificats...
pero ja están enterrats
dintre d' un tancat de canya.
Ara 'l govern ab molt brió,
hi envia gent y un canó,
formant una expedició
de padre y muy señor mio.

Lo convoy, al pas que va,
si no troba vent contrari
ó 'l mar li deixa arribarhi,
¡dintre mitj any será allá!
¡Ja veuran los carolins
quin xubasco 'ls cau demunt...
si no han fugit d' aquell punt
escorrentse terra endins!
Llavors podran observar
que allí 'l bastó no está en vaga
y que quí la fa la paga...
si té ganas de pagar.
Estiguém, pues, ben tranquils,
dant per segur que algun dia
venjarém la fetxoria
d' aquells indis incivils.
Obrim los fulls de la Historia,
apuntem dos tancs més
y sense esperá á després,
escriguém dos cops: ¡Victoria!

Per tot reyna pau profunda.
Ara vinga gresca y toros...
fins que carolins y moros
'ns ciavin un' altra tunda.

C. GUMÁ.

DON PRÁXEDES A PARÍS.

EXCEPTANT EN Nasvidal, que diu que
hi va causar verdader furor, cap es-
panyol havia fet may á la capital de
Fransa la sensació que en Sagasta hi
està fent.

Per evitar que 'l coneguessin y se
'l menjessin á festas—ell ja ho veyá
venir tot—'l home va canviar-se 'l
nom, inscribintse en la fonda ahont
posa, ab lo de Mateu Escolar.

¡Tramoya inútil! Ell podia cam-
biar-se 'l nom, pero gy la cara? ¿cóm
falsificar aquella fesomia socarrona, que sembla que está
dihent: Jo soch en Sagasta?

Caras com la del nostre don Práxedes, no 'n hi ha dugas
al mon. Quan Déu la va fer, se li va trencar lo motllo y
¡tururuti! no 'n ha pogut fabricar cap més d' igual.

Al saltar del tren, los pillets de la estació ja 'l van co-
neixe desseguida. Havían vist lo seu retrato en capsas de
mistos y llibrets de paper de fumar, y tots van exclamar
inmediatament:

—¡Es en Sagasta! ¡es en Sagasta! ¿Vol que li porti?—
Volían dir la boca: 'ls semblava impossible que un home
sol pogués tragar aquella boca tan monumental.

Prou ell s' escarrassava, assegurant que no era en Sa-
gasta ni molt menos: los xicots no 'n feyan cas y segufan
aclamantlo y aplaudintlo

Aixó 'l va apaciguar una mica: los aplausos l' engrescan
d' un modo superlatiu. Tocant á aquest punt es pitjor que
un tenor de sarsuela.

La seva estratagema d' inscriures ab lo nom de Mateu
Escolar va fer molta gracia

—¡Vaya un escolá!—va dir un catalanot que trafica en
vins per allí á Bercy:—un escolá que es capás d' ensenyar
de dir missa al Sant Pare de Roma!

En quant á la premsa, ha sigut un escándol.
Los periodistas parisians se li han tirat á sobre desse-
guida.

—Don Práxedes, haig de tenir una conferencia ab vosté.
—Li demano una interview.
—Desitjaria que conversessim una mica.—

En Sagasta se 'ls mirava ab cara de llástima, com si
pensés:

—¿De quína manera 'ls engallinarás á aquests infelis-
sos?—

Y va comensar á pintals hi la cigonya, dihentlos que á
Espanya tot va al pé y que ell y en Cánovas son poch
menos que Píldes y Orestes.

Quan anava pels carrers, tothom lo saludava y alguns
fins l' aplaudían. Las senyoras li demanavan una mica de
cabell per recort y altres li tiravan floretas.

—¡Si ara don Antón me veyá!—diu que deya als seus
amichs:—¡se moriria de despit ó de sentiment! A mí, en te-
rra extranya 'm petonejan: á n' ell, en la mateixa patria 'l
xiulan...—

Las invitacions per luncs y banquetes, las ha rebudas á
cabassos. Si pogués guardarias y ferlas servir de una en
una, tindria la teca assegurada per tota la vida.

Pero ell es amable y complascent y li agrada quedar bé
ab tothom. Per no desayrar á ningú, acceptava tots los con-
vits que li dirigian y anava á tot arreu, fent verdaders mi-

racles gastronómichs. Hi ha hagut vespre que diu que ha
sopat catorze vegadas, en catorze puestos.

Al entrar als teatros, lo públich lo victorejaba, y si esta-
van representant, se suspenia la funció. No s' ahont, la
concurrència s' va empenyar en ferlo pujar al escenari.
No s' si com homenatge al home polítich ó al cómich con-
sumat.

Veyent l' entusiasme que despertava, més de quatre
vegadas ho deya:

—He omplert lo buyt que va deixar en Boulanger.
Ha sigut durant una pila de dias l' home de moda, la
great attraction de París.

Ho ha visitat y recorregut tot. La població s' desentra-
nyava per halagarlo. Lo dia que va anar al Jardí de plan-
tas, com un obsequi á don Práxedes van rissar los lleóns y
rentar la cara als óssos

Un dematí va pujar á la torre Eiffel, enfilantse hasta dalt
de tot. Aquell dia París va tenir una sorpresa mónstruo.

Mentres ell era al cim de la torre, als parisians va sem-
blarlos que la maravillosa obra de Eiffel havia crescut
cent metros més. Desde tots los àmbits de la gran ciutat la
gent contemplava 'l fenómeno y los uns als altres se
deyan:

—¿No 'us sembla que la tour de fer s' ha allargat?

—¡Sí! ¿qué ho deu fer?

Ningú ho comprenia.

Y era 'l tupé de 'n Sagasta, que efectivament pujava
cent metros més amunt que la torre!

A. MARCH.

o en vá va adoptar en Sagasta, al
visitar París, lo nom de Mateo Es-
colar.

¡Vaya un estudiant!

Pero si no sab millor la lliçó de
lo que ha demostrat en la conferen-
cia ab un redactor de *Le Matin*,
tinga la seguretat de que quan se
presenti á exámens, es á dir, en las
próximas eleccions, se 'n endurá

carbassa.

Lo de Portugal va engrescantse.

La indignació va de part. ¿Será noy ó noya? ¿Despo-
tisme ó República?

Sembla que 'l govern no conta del tot ab l' exercit.
La majoria de las tropas diuen que 's negarán resolu-
tament á fer foch sobre 'l poble.

Lo govern no té més que policia assalariada. Lo mateix
que tenia en Juárez Celmán á Buenos Ayres. ¡Bon apoyo
per... ajudar á caure!

Fins ara hi ha hagut serios trastorns, descargas dintre
de un café ahont s' havia refugiat la multitud, y al mitj
del carrer la mort de un jove anomenat Antón Pardal.

Lo poble está indignat.

Y 'm sembla que la mort de aquest Pardal pot cos-
tar la vida á més de un esparver.

En Tort y Martorell ha arribat de las Provincias vas-
congadas, portant instruccions precisas del seu quefe,
Romero Robledo.

Aquestas se reduheixen á lo següent:

«A menjar ab los conservadors, si aquests vos admeten
á la festa, ó sino, á volcar la taula, encare que haja de
ser ab l' ajuda dels federals.»

Ja s' coneix la gent de barra

ab l' afany de ferla anar:

ó á menjar bons aliments

ó á menjarse 'ls comensals.

Las estisoras ab que la reyna regent tallá 'l cordó de
seda que sostenia 'l crucero *Maria Teresa*, que siguié
botat á Bilbao, costavan, segons diuen, la friolera de
50,000 pessetas.

Una pregunta:

—¿Quánt costarian las estisoras ab que alguna Dalila
va tallar lo tupé al Sansón dels fusionistas?

Cánovas, cortesá, acepta la politica de 'n Sagasta.
—Y naturalment—dirá l' home del tupé—ell pren lo
paper que 'm corresponia en la comedia politica, donchs
jo li pendré 'l seu.

Y ab las declaraciones de París ha demostrat que tenia
aptitut suficient per desempenyar lo paper de cortesá.

Deya un fusionista dels cremats:

—Vaja, m' hi convensut que á D. Práxedes no li ha
servit de res enfilarse al cim de la torre Eiffel.

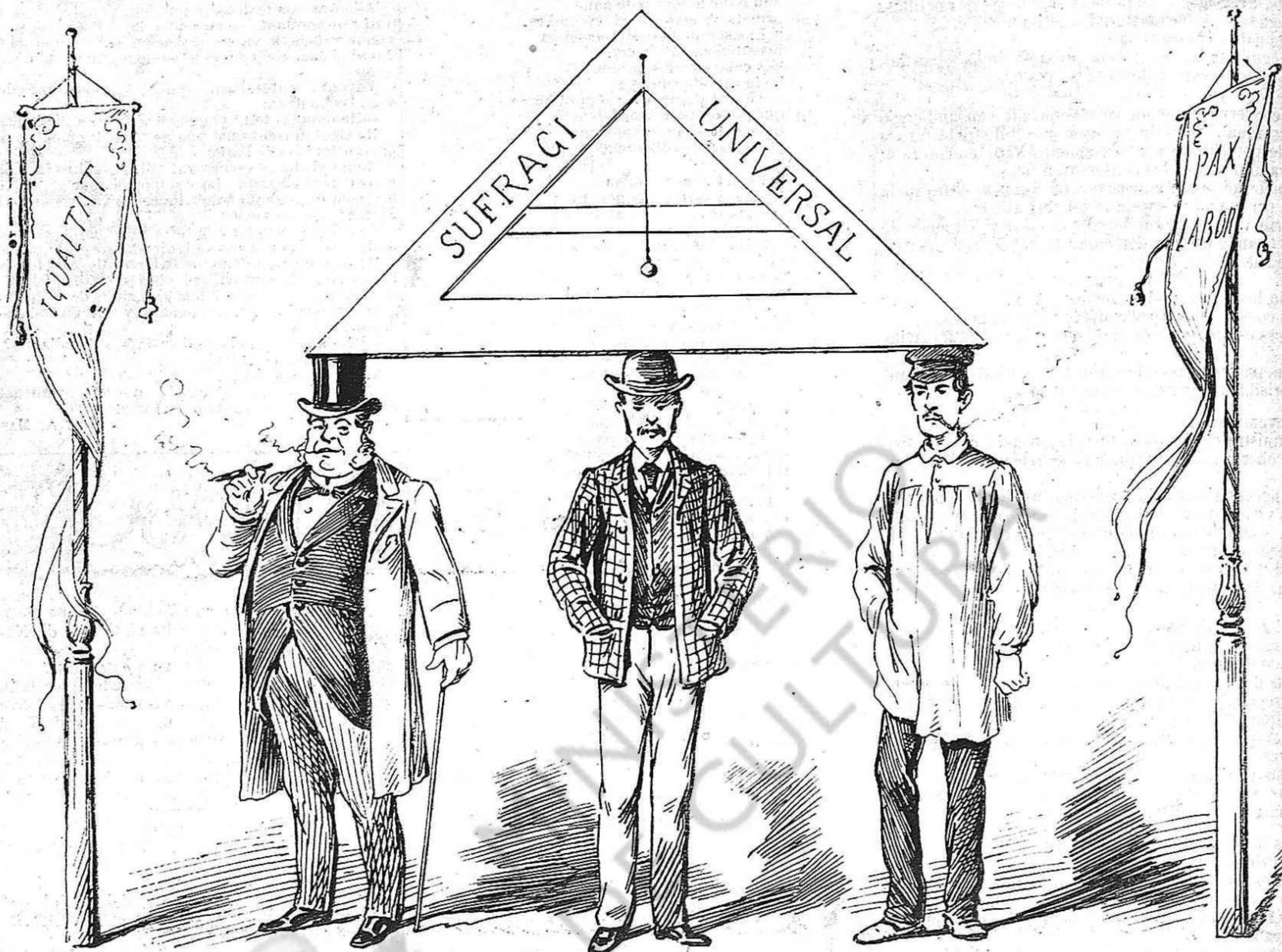
Y ategia per aclarir la idea:

—Jo 'm creya que desde allá dalt hauria apres á con-
templar las cosas desde un punt de vista elevat.

Llegeixo en un telégrama:

«Se ha acordado la creación de una Caja cooperativa
para inválidos de la Marina.»

Ja sé qui serán los principals inválids: los barcos de
guerra, que n' hi ha que no 's poden moure.

LA VERDADERA IGUALTAT.
TANTS CAPS, TANTS VOTS.

¡Així se nivellen las classes!

XARADA.

En la hu-quarta d' en Quimet
un jove 's va disputar
ab en March, qu' es un ximplet
y un hu-hu per acabar:
fins que 'l jove, ja cremat,
li ventà una forta tot
que 'l deixà casi plantat
com si fos estaquirot:
li va fe un petit senyal
que ab un tros de tres-dos-tres
quedà curat tot lo mal
lo mateix que res hi hagués.

FANDILLETÀ.

ANAGRAMA.

Me va tot mon amich Tot
al arribar de Marsella
que vejà a Mr. Total
en aquella ciutat bella
ab trajo de general.

UN PAU AB SENY.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 5 2 3 4 5 6 7 8 — Carrer de Barcelona.
8 2 3 4 6 7 8 — Nació d' Europa.
1 5 6 6 5 6 — Ofici.
8 6 4 5 3 — Poble català.
6 7 4 8 — Nom de dona.
3 5 4 — Número.
1 8 — Musical.
4 — Consonant.

JOANET MORA.

GEROGLÍFICH.

×
PITI

lo lo
FI

eeeeee
eeeeee

FANDILLETÀ.

LA GRAN CONQUISTA.

Aixecat pèl Sufragi universal, l' obrer pot
elevatorse á la categoria de legislador.

TRENCA-CLOSCAS.

LLESCA DE PÀ.

Formar ab aquestes lletres lo nom de una població ca-
talana.

P. ROIG Y O.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadanos J. B. y Carreté, J. Solá, E. Sunyé y S. López, Arjan, Ra-
món Bruno, R. G. (a) Llangosta, Un Ferrer Germa, Un Perico, des
Futano, J. Reaig, Venturera de Reus, Josep Pep y C., Joan Ribalta,
J. Oriol, Pi, Roure Busoms, Un Cansat, Un Goma, J. Majó P. y Un
Mort:—Lo que 'ns envian aquesta semana no fa per casa.

Ciudadanos Antonet del Corral, Rosendo Pons, A. C. y Barretina Clet
Barrera, Mayet, Saldoni de Valcarlos, Cuanca, E. Molas (a) P. S.
Pou, Noy Cabo, J. Roig Cordomi, J. M. Felu, Fernandez, J. Alama-
liv, Pep Cierres, Antón del Gossos y Salabugas:—Insertarem al-
guna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudad J. H. (Riudecols): L' assumpto es molt grave y fa molt bé
portantlo als tribunals: quan aquestes hajan resolt escriguin's y
parlarém —Dr. Fabiane: No podem interrompre la tradició y 'l
manach tindrà 'l tamany que tenia 'ls anys anteriors —M. Badia:
Molt bé: la guardarem per l' Almanach de la Campana. Envia
una pèl de la Esquella. —J. Oromí A.: No va prou bé. —Birolla: Esta
molt mal versificat. —A. Llimoner: La primera 'ns agrada molt: l'
altra no tant. —P. P. T.: Aceptém la poesia. —J. P. (Sallent): Envia
fets concrets: las apreciaciones en tot cas ja las farem nosaltres. —E.
Sala: la poesia esta plena de grops y de ripis. —Xarigots: Aprofitarem
alguna cosa en vers: en l' article hi ha tochs; pero tot plegat s' arren-
sega, y l' assumpto es molt manosejat. Envia la prova del dibuix
y li direm si va o no. —Follet: Gracias mil per la remesa: esta molt
bé. —E. Vilaret: Lo sonet polítich no'l publicuem per no tenir un di-
gust: l' altre hi anira. —Eusebi: 'L de voste es... massa intim. Cer-
tas cosas se fan; pero no 's diuen. —Pep de Negre y Farigola: Esta
bé. —E. Calls: Lo dibuix no tita: la poesia va bastant bé. —Piripichis:
Veu com escursada esta millor? —Dr. Tranquil: Aceptém las expli-
caciones qu' ens dona de que ja altra vegada voste mateix nos haviu
enviat aquells traballs: Aquesta semana son aprofitables algunas
engrunas. —J. Staramsa: la poesia 'ns va millor que 'ls epigramas. —
E. Coste y A.: Tampoch lo de aquesta semana 'ns fa 'l pes. —J. V. G.:
No tita prou. —J. Casanova V.: Apart de las que ja teniam, no 'ns va
més que una espigolada. —Mut Xerraire: Lo consell resulta una mica
extrayant. —D. Bartrina Cabinya: Las poesias son bon rich desgar-
badas. —B. Pacu Mir: Aprofitarem alguna cosa. —J. Aladern: Lo de
aquesta semana va bé. —J. Puig Casanovas: Idem idem. —P. Talla-
das: Insertarem molt de lo que 'ns envia. —C. Tabal: ¿Qué vol que li
diguem, després de lo qu' explicavam la semana passada? —J. M.
Bernis: La poesia es regulareta. —Ramonet R.: Lo mateix li dihem.
—J. Trompeta: Sobre 'l diccionari sera millor que quan tinga ocasió
passi per la botiga. —L. Galofre: Li agraheim l' envió.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.